

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Димитър Иванов Вучев, д.м., паразитолог,

Секция паразитология и тропическа медицина,

Катедра инфекциозни болести, паразитология и тропическа медицина,

Медицински университет, Пловдив

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висшето образование - 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, специалност „Паразитология и хелминтология“ – един, за нуждите на Факултет „Медицина“, Катедра „Инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология“, УС по инфекциозни болести и паразитология към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна, обявен в Държавен вестник , бр. 53/12.06.2020.

Със заповед №Р –109-300 от 07.08.2020 на Ректора на МУ – Варна съм определен за член на научното жури, а по протокол № 1 от проведено първо заседание на научното жури – за официален рецензент. Единствен кандидат, подал документи в законния срок е д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. Представеният комплект документи е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в република България и Правилника за прилагането му на Медицинския университет – Варна.

Автобиографични данни и кариерно развитие на кандидата:

Д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. е родена през 1976 г. в гр. Варна. Средно образование е завършила в Природо-математическа гимназия „Методи Попов“ - Варна, профил - биология. Висше медицинско образование /магистър по медицина/ придобива в Медицински университет – Варна, 2001 г. , завършила с пълно отличие. От 2001 г. работи като помощник ОПЛ, а в края на годината постъпва като ординатор по паразитология в МУ – Варна. От 2002 г. е избрана с конкурс за асистент в КИБПДВ, където продължава да работи като главен асистент. Изпълнява също задължения на курсов ръководител на студенти от V курс медицина в МУ - Варна и административен асистент в катедрата. Специалност по медицинска паразитология добива през 2006 г. Паралелно с академичната работа, от 2009 г. е назначена като завеждащ паразитологична лаборатория към СМДЛ, където в рутинната практика обогатява практическите си познания и опит в клиничната паразитология. През 2017 г. в НЦЗПБ - София, след успешна защита на дисертация на тема „Епидемиологични проучвания и анализ на рисковите фактори на разпространение на контактните паразитози във Варненска област“ получава научно-образователната степен „доктор“. Д-р К. Павлова притежава завидни компютърни умения, владее английски език и ползва руски език.

Допълнителна квалификация /в курсове по СДО/

Д-р Калина Павлова е повишавала периодично и целенасочено професионалната си квалификация в специалността на курсове по СДО в страната - 12 курса и в чужбина - 2 курса, провеждани към водещи медицински академични институции – паразитологичните звена – на НЦЗПБ - ОПТМ, на МУ – София, МУ – Пловдив и МУ – Варна, респ. - в МФ на Университета в Кьолн, Германия.

Тематично квалификационните курсове покриват основните направления от специалността медицинска паразитология – епидемиология и профилактика, клиника и терапия, морфологична, имунологична и молекулярно-биологична диагностика на паразитозите.

Освен това д-р К. Павлова е участвала в курсове за съвременни методи в университетското обучение по медицина, актуално усъвършенствайки педагогическата си подготовка и качеството на преподавателската работа в МУ и МК - Варна.

Учебно-преподавателска дейност:

Академичната преподавателска работа на д-р К. Павлова е многостранна по отношение на студентската аудитория. Тя включва практическо обучение /в упражнения/ и теоретично обучение /в лекции/ на студенти-медици по паразитология – респ. на английско-говорещи и на български студенти /пети курс, десети семестър/ и в свободно избираем модул по тропическа медицина. Също така провежда теоретично обучение на студенти от МУ в специалности „медицинска сестра“, „акушерка“- във Варна, Сливен, В. Търново и Шумен, както и теоретично и практическо обучение на специалностите „медицински лаборант“ и „инспектор по общественото здраве“ в МК – Варна. По СДО към МУ – Варна взема участие в курсовото и индивидуално обучение по паразитология. През последните години е ръководила и един лекар - специализант по медицинска паразитология, придобил успешно специалност в 2019 г.

Отличителна страна на съвременните учебни програми за обучение на студентите от МУ и МК – Варна по паразитология, по които преподава д-р К. Павлова, е че са изцяло нейно дело и указват за изградено високо ниво на професионализъм на кандидата.

Преподавателската ѝ работа, отчетена в учебни часове е в надпределни граници /средно-годишно от последните 5 години/, както следва: а/ лекции на български език - 116 часа, б/ лекции на английски език - 3,6 часа, в/ упражнения на български език- 30,6 часа, г/упражнения на английски език -166 часа. Средно-годишно учебна натовареност е 313,4 часа, но през последните 2 години е увеличена, респ. на 402 часа /2018 г./ и 385 ч. /2019 г./.

Извън редовната учебна работа, д-р К. Павлова е участвала и в 6 публични научно-промотивни изяви по контрола на някои проблемни паразитози /криптоспоридиоза, токсокароза, контактни паразитози и др./.

Научно-изследователска дейност:

Научно-изследователската дейност на кандидата, отразена основно в представените тематични публикации, както и приносните постижения се разделят в няколко съществени направления, както следва:

- **Епидемиологични проучвания на чревни паразитози**

Осъществени са системни епидемиологични анализи на внушителни по количество паразитологични изследвания, извършени в лабораторията, ръководена от кандидата – по епидемиологични, профилактични и клинични показания. Само в дисертационния труд са отразени резултатите от 56 060 изследвани лица, от които 2 573 положителни за различни паразитози – за 10-годишен период /2007-2016/.

Определени са актуални основни параметри на епидемичния процес в Североизточна България и Варненска област при чревните паразитози /ентеробиоза, хименолепидоза, гиардиоза, бластоцистоза и криптоспоридиоза/. Разкрити са и тенденциите в динамиката на тези паразитози.

В условията на съвременното здравно състояние на населението у нас, за съответния географско-административен район е потвърдено значението на паразитологичните изследвания по различни показания /клинични, профилактични и епидемиологични/ за разкриване на паразитологичния статус сред различните възрастови групи на населението, акцентирайки върху най-уязвимите групи, както и значението на безсимптомните паразитоносители, скритата заболяемост, рисковите професионални групи /в хранителния сектор и др./. Изтъкната е необходимостта от целенасочени изследвания при диарийни заболявания за паразитни инвазии като нередка причина в детската възраст, респ. системни целенасочени паразитологични изследвания при всички хоспитализирани пациенти.

В логичен клиничен порядък, кандидатката достига изводи за необходимостта от подбор на ефективни терапевтични методи, при индивидуален подход спрямо всеки опаразитен пациент, респ. подлежащ на лечение, с контрол на терапевтичната ефективност – в рамките на диспансерния мониторинг.

Клинико-лабораторните данни за опаразитеност на преминалите в паразитологичната лаборатория пациенти са подложени на статистическа обработка, от епидемиологична гледна точка със съвременни статистически и математически методи. Така е постигнат прогностичен нагледен модел за динамиката на проявление на най-разпространените чревни паразитози – ентенобиоза и гиардиоза. Прогнозните

резултати се припокриват от реалните данни, отчетени през последните години за разпространението на тези контактни паразитози.

В този ред на диагностични и епидемиологични изследвания кандидатката, изхождайки от възникващите в практическата ѝ работа в паразитологична лаборатория находки, описва в отделна монография компетентно и изчерпателно, с необходимия обширен литературен обзор, съвременните знания относно ентеробиозата и гиардиозата.

Уникални за страната са проучванията на авторката върху опортюнистичната протозойна паразитоза криптоспоридиоза. Резултатите от собствените наблюдения и прегледа на съвременни научни данни, обхващащ към 1000 литературни източника, са комплектувани в две монографии посветени на недостатъчно проучената в света и у нас паразитоза – криптоспоридиоза, едната от които е представена като хабилитационен труд. Интерес и безпокойство будят единствените у нас изследвания на различни водоизточници с наличие на криптоспоридини и гиардийни цисти, доказани с имунофлуоресцентен метод и PCR. С цел обезопасяване на водоизточници за питейни води авторката препоръчва въвеждане на санитарно-паразитологични методи за техния контрол. При провежданите периодично профилактични копрологични изследвания за чревни паразитози д-р К. Павлова е въвела в рутинната практика имунохроматографски тест и модифициран метод на Цил-Нелсен за диагностика на криптоспоридии, при което доказва случаи с безсимптомно носителство, както и клинично изявено заболяване. Така установява за първи път екстензитета на инвазия в различните възрастови групи и определя рискови общности в условията на Североизточна България.

- **Проучвания на зоопаразитози – епидемиология, клиника, диагностика, лечение и контрол**

Комплексните проучвания на токсокарозата във Варненска област от авторката са пионерски за региона. Тук за първи път е внедрила и прилага серологично изследване по ELISA като диагностицира множество клинични случаи, допълнително внедрява и Western blot – тест за верифициране на положителните резултати. Д-р К. Павлова проучва болестните изяви при деца и възрастни с клинични данни, както и такива сред рискови контингенти. Резултатите са изненадващи поради високите нива на серопревалентност и конкретните данни за значително разпространение на токсокарозата в региона. Проучванията върху токсокарозата са с подчертано теоретико-практическо значение, както за клиничната, така и за профилактичната паразитологична практика. Целенасочени санитарно-паразитологични изследвания на външната среда показват контаминиране с хелминтни яйца на токсокара и други зоопаразити, разкривайки възможни пътища на инвазия и наличие на ефективни източници – опаразитени кучета в обществената среда.

Диагностични и клиничко-терапевтични проучвания на трихинелоза са направени при взривове от трихинелоза във Варненска област като са анализирани трудностите, възникнали при диагностиката на тази зооноза. Клиничко-диагностични аспекти на космополитната протозойна зооантропоноза токсоплазмоза също са обект на наблюдение и проучване, отразени в публикации.

- **Проучвания върху малария и други вносни паразитози**

Географското разположение на Варненския регион го поставя в позиция на възможна входна врата за внасяне от тропически страни на неендемични за страната екзотични паразитози. Обясним и похвален е интересът на д-р К. Павлова към тези заболявания, на които е посветила публикации по клиничко-епидемиологични проблеми на маларията и шистозомозите.

В партньорство с колеги инфекционисти, епидемиолози и хигиенисти д-р К. Павлова компетентно е участвала в комплексни проучвания на нозокомиални инфекции, бруцелоза, антракс и др.

Обща количествена характеристика на научно-изследователската дейност:

За илюстрация ще спомена някои показателни наукометрични данни за впечатляващата по обем и актуалност публикационна активност на д-р К. Павлова:

- **Издадени монографии:** 3 бр. /555 с./,

Сред тях е и представената като хабилитационен труд монография „Криптоспоридиоза - съвременни аспекти на таксономията, клиниката, диагностиката и лечението“ / 187 с./, която напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ;

- **Глави от монографии** -2 бр. /20 с./.
- **Пълнотекстови статии:**

а/ в реферирани международни списания:8 бр. /59 с./..От тях с импакт фактор – 2 бр. /общ ИФ – 3,287/,

б/ в други чуждестранни и български списания – 24 бр. /131 с./.

- **Цитирания:** в научни издания, реферирани в световни база данни: 58 бр., в други издания – 44 бр., български – 6 бр.

Кандидатът има участие в 32 научни форума, от тях международни – 14 и български – 18 бр. Участвала е в научно-изследователски екипи и е работила по два научни проекта /един от тях международен/и един образователен проект.

Д-р К. Павлова е единствен или водещ автор в 59,4% от представените научни трудове – монографии, статии и доклади /22 разработки/. В 7 научни публикации е втори, а в останалите 8 - последващ съавтор.

Така представената научна и публикационна активност на кандидата и в количествен, и в качествен аспект, отговаря и надхвърля минималните държавни изисквания за придобиване на академична длъжност „Доцент“ според ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му на МУ-Варна.

Лечебно-диагностична работа:

Като завеждащ диагностична паразитологична лаборатория към СМДЛ, д-р К. Павлова системно прилага и обогатява практическите си познания и опит в клиничната паразитология – диагностична и лечебна дейност. Богатият клинично-лабораторен материал от консултации и паразитологични изследвания тя е вложила в редица научни публикации /относно ентеробиоза, криптоспоридиоза, гиардиоза, трихинелоза, хименолепидоза и др./ както и при разработката на докторантския ѝ труд и трите монографии.

Обществено-научна активност. Членство в научни дружества и професионални организации:

Д-р К. Павлова в 2018 г. е избрана за член на контролната комисия към Българската асоциация по медицинска паразитология /БАМП/, а в 2019 г. е утвърдена за член на Експертния съвет по медицинска паразитология към МЗ. Членува също в БЛС и в Българското научно дружество по паразитология – БАН.

Лични впечатления:

Те произхождат още от началото на професионалната подготовка на д-р К. Павлова като паразитолог, преди две десетилетия и продължават последователно при трудовата ѝ реализация като преподавател в МУ - Варна, завеждащ паразитологична лаборатория и паралелното ѝ развитие в научно-изследователската област в процеса на защита на докторската ѝ дисертация. На основание на позитивните ѝ професионални черти и научната продукция мога безрезервно да препоръчам д-р К. Павлова като преподавател и изследовател с голям творчески потенциал и продуктивност, както и сериозен и задълбочен подход в цялостната работа на КИБПДВ - педагогическа, лечебно-диагностична, научно-изследователската и административно-организационна. Тези нейни качества предопределят и реализирането на успешната ѝ работа при подготовката на студенти и специализанти в МУ и МК – Варна, като единствена високо-специализирана академична база за обучение по медицинска паразитология в Североизточния регион на страната.

Заключение:

Кандидатът за академичната длъжност „Доцент“ е утвърден, уважаван и отлично подготвен специалист с многогодишен професионален опит, преподавателски умения и стаж по специалността. Автор е на научна продукция, покриваща изискваните количествени и наукометрични критерии. Тя е високо ерудирани преподавател с пределна педагогическа натовареност. Поради изтъкнатите качества и постижения гласувам положително и убедено предлагам на почитаемото научно жури да гласува „да“ за присъждане на академичната длъжност „Доцент“ по научната специалност „паразитология и хелминтология“ на д-р Калина Стоянова Павлова, д.м. за нуждите на Медицинския Университет – Варна, Медицински факултет, Катедра инфекциозни болести, паразитология и дерматовенерология.

Дата: 30.09.2020

Рецензент: г.м.
/доц. д-р Димитър Вучев, д.м./